

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **Mgr. A. I., CSc.**, zast. Mgr. Evou Kantoříkovou, advokátkou se sídlem Jaselská 14, 602 00 Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 6. 2015, č. j. 165 810 968/315-AHN, o přiznání starobního důchodu paní A. A., zemřelé dne,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 24. 6. 2015, č. j. 165 810 968/315-AHN **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3.900 Kč, a to k rukám advokátky Mgr. Evy Kantoříkové, advokátky se sídlem Jaselská 14, 602 00 Brno do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ČSSZ (dále též „žalované“) ze dne 29. 5. 2014, č. j. 165 810 968/423 byl přiznán A. A., narozené dne starobní důchod podle § 29 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zdp“) a s přihlédnutím k článku 5 odst. 2, článku 6 a článku 7 Dohody mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení č.

116/1960 Sb. (dále též „Dohoda“) ode dne 17. 9. 1997 ve výši 3.506 Kč měsíčně. Citované rozhodnutí nebylo oprávněně doručeno, neboť dne zemřela. Zastoupení za jmenovanou převzal její syn Mgr. A. I., CSc., který podal námitky proti napadenému rozhodnutí, které byly doručeny žalované dne 6. 1. 2015. Žalovaná přezkoumala rozhodnutí v plném rozsahu včetně rozsahu uplatněných námitek a po provedeném dokazování námitky zamítla a rozhodnutí žalované ze dne 29. 5. 2014, č. j. 165 810 968/423 potvrdila. Toto rozhodnutí je předmětem soudního přezkumu.

Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 20. 8. 2015 napadl žalobce nesprávnost rozhodnutí ohledně stanovení nároku a výše důchodu. Uvedl, že datum vzniku nároku na důchod jeho zemřelé matky by mělo být určeno dle počtu vychovaných dětí v jejích 53 letech, tj. v roce 1969. Výchovu dětí lze prokázat například svědecky, prohlášením, vyžádáním od arménského nositele pojištění, apod. Podle článku 7 Dohody nelze podmiňovat vznik nároku matky žalobce na počet roků doby pojištění, rozhodující je pouze dosažení důchodového věku. Dále namítl, že je nesprávně určen osobní vyměřovací základ, když není vyloučena doba pobírání starobního důchodu v zahraničí v letech 1973 až 1996 za použití § 16 odst. 4 zdp. Doplatek důchodu by měl náležet ode dne 1. 1. 2006 za použití § 56 odst. 1 písm. b) zdp, jelikož žalovaná postupovala při vyřizování žádosti žadatelky opakovaně chybně. Navrhl proto zrušit napadené rozhodnutí žalované a vrátit věc správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 3. 11. 2015 uvedl, že dle článku 7 Dohody se nárok na důchod nebude přezkoumávat, jestliže podle právních předpisů této smluvní strany je zaveden důchod téhož druhu. Podle právních předpisů ČR se pouze zjišťuje splnění podmínek nároku na starobní důchod podle § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, na což článek 7 Dohody odkazuje. Nárok na důchod se tedy převezme a bude vyplácen z českého důchodového pojištění, avšak jen za splnění zákonných podmínek. Podmínka pro přiznání dávky důchodového pojištění dle § 29 písm. a) zdp je dosažení důchodového věku a získání alespoň 25 let pojištění. Žalobkyni byl arménským nositelem pojištění přiznán starobní důchod od 22. 2. 1973 a náležel do září r. 1997, o tentýž druh dávky důchodového pojištění požádala na území České republiky. V souladu s článkem 7 Dohody proto žalovaná toliko vyhodnotila, zdali žadatelka splňuje nárok na starobní důchod z českého systému důchodového pojištění, což se potvrdilo, neboť na český starobní důchod splnila dva základní faktory, a to délku doby pojištění a získání důchodového věku. V souladu s článkem 7 Dohody lze uzavřít, že podle českých právních předpisů matce žalobce vznikl nárok na starobní důchod dnem 17. 9. 1997, tj. dnem povolení k trvalému pobytu na území České republiky a nárok na výplatu důchodu ve smyslu článku 7 odst. 1, 2 Dohody až od 1. 10. 1997 po zastavení výplaty důchodu v Arménii. Skutečnost, že žadatelka byla před přesídlením na území ČR poživatelkou starobního důchodu, je významná pouze z pohledu, že jí zaručuje splnění podmínek starobního důchodu i podle českých právních předpisů, tedy podle § 29 zdp.

Z dávkového spisu je zřejmé, že žádostem o starobní důchod matky žalobce nebylo vyhověno rozhodnutím ze dne 24.4.1997, č.j. 165 810 968/423 (zamítnuto není potřebná doba pojištění 15 let) a rozhodnutím ze dne 19.10.1997, č.j. 165 810 968/423 2007 (není potřebná doba, azylant, přesídlení bez souhlasu obou stran). Rozhodnutí žalované ze dne 24. 4. 1997 bylo soudně potvrzeno – rozsudek KS v Brně č. j. 34 Ca 134/1997-28. Rozhodnutím ze dne 2.2.2009, č.j. 165 810 968/423 byla zamítnuta žádost o invalidní důchod (není potřebná doba pojištění). Dne 26. 1. 2012 byla uplatněna žádost o starobní důchod od vzniku

nároku. Přílohou byla mj. žádost o obnovu řízení žádosti z roku 2007 vzhledem k nálezu ÚS. Po došetření doby pojištění od arménského nositele pojištění byla ČSSZ nucena žádost rozhodnutím ze dne 10. 1. 2013, č.j. 165 810 968 zamítnout pro nezískání potřebné doby pojištění. Ačkoliv ČSSZ vyžadovala od arménského ministerstva práce a sociálních věcí ověření a potvrzení údajů o důchodu žadatelky (údaj o tom, zda a do kdy byl vyplácen matce žalobce v Arménii důchod), byla odpověď doručena až dne 21. 1. 2014. Rozhodnutí o přiznání starobního důchodu bylo proto vyhotoveno až dne 29. 5. 2014. K jeho doručení došlo až po požadavku žalobce na poukaz doplatku starobního důchodu po zemřelé matce z důvodu společné domácnosti.

ČSSZ po přezkoumání podkladů z dávkového spisu sdělila, že poskytne důchodci po jeho přesídlení do ČR důchod podle českých právních předpisů. Podmínky nároku na důchod, stanovené českými právními předpisy, se ve smyslu článku 7 odst. 2 Dohody již nepřezkoumávají, vyjma podmínky důchodového věku pro nárok na starobní důchod. To znamená, že žadatel o starobní důchod musí splňovat podmínku důchodového věku stanovenou českými právními předpisy, podmínka potřebné doby pojištění se však v daném případě považuje za zachovanou.

Žadatelce tedy skutečně správně náležel z českého systému důchodového pojištění starobní důchod, nikoliv starobní poměrný důchod, a to s nárokem od 17. 9. 1997, trvalým pobytem v České republice, jak žalobce požaduje v žalobě, s výplatou nejdříve od ukončení výplaty starobního důchodu v Arménii. Tomuto požadavku žaloby lze vyhovět.

Výše procentní výměry starobního důchodu s nárokem od 17. 9. 1997, by měla být pak určena porovnáním částek z dvojího výpočtu dle předchozího zákona č. 100/1988 Sb. a dle nového zdp č. 155/1995 Sb. Pro srovnávací výpočet dle předchozího zsz, tedy určení průměrného měsíčního výdělku, je rozhodné období let 1969-1973 s pěti posledními výdělkovými roky. Jelikož rozhodné období let 1986-1996 pro výpočet osobního vyměřovacího základu dle zdp neobsahuje roky s výdělkem, je nutné posunout – prodloužit rozhodné období před rok 1986 tak, aby rozhodné období zahrnovalo alespoň 1 rok s výdělkem, kterým je rok 1973, rozhodné období by tak mělo být určeno roky 1973-1996. Starobní důchod se pak přizná v té výši procentní výměry, která bude vyšší.

Pokud by měl být tedy nárok na starobní důchod správně stanoven k 17. 9. 1997 (trvalým pobytem) dle § 29 písm. a) zdp, pak doba pobírání důchodu v Arménii po celý rok 1996 (366 dní) by měla být pro výpočet výše důchodu dobou vyloučenou, neboť obdobný důchod vyplácený cizozemským nositelem pojištění by měl být vyloučenou dobou ve smyslu ust. § 16 odst. 4 zdp platného od 1. 1. 1996.

V žádosti o starobní důchod ze dne 26. 1. 2012 žadatelka uvedla 3 děti bez ověření (ověřeno jen jedno dítě), nelze proto stanovit doplatek důchodu pět let od tohoto data. Žalobce nemá nárok na doplatek důchodu matky ani od 1. 1. 2006, neboť v postupech a rozhodnutích ČSSZ nelze spatřovat nesprávný úřední postup.

Po obdržení žádosti o starobní důchod uplatněné dne 26. 1. 2012, v níž žadatelka výslovně poukázala na nálezy ÚS, zahájila ČSSZ šetření s arménským nositelem pojištění vedoucí ke zjištění potřebných údajů. Domnívá se tedy, že doplatek důchodu dle § 56 odst. 1 písm. b) zdp skutečně správně náleží 5 roků zpětně až od dojití korespondence (23. 7. 2012)

od arménské strany, již byl potvrzen vznik nároku na důchod, jak bylo rozhodnuto v řízení o námitkách. ČSSZ proto zcela správně poukázala žalobci další doplatek za období od 23. 7. 2007 do 20. 1. 2009 ve výši 95.397 Kč, když z celkového doplatku za dobu od 23. 7. 2007 do 31. 10. 2012 ve výši 370.393 Kč byl doplatek za období od 21. 1. 2009 do 31. 10. 2012 ve výši 274.996 Kč již žalobci vyplacen dne 16. 7. 2014.

Vzhledem ke shora uvedenému nelze žalobě žalobce v plném rozsahu vyhovět a nelze tedy navrhnout postup dle § 62 s.r.s. ČSSZ proto ponechává rozhodnutí ve věci na uvážení soudu.

V předmětné věci se konalo soudní jednání dne 20. 7. 2017. Právní zástupkyně žalobce za účasti jmenovaného setrvala na žalobních námitkách ze dne 17. 8. 2015, uvedla, že k přesídlení zemřelé žadatelky o starobní důchod z Arménie došlo v roce 1997 za účinnosti zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Jmenovaná byla poživatelkou starobního důchodu v Arménii od roku 1973. Nárok na starobní důchod v České republice byl založen článkem 7 Dohody mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení č. 116/1960 Sb. (dále též „Dohoda“). To znamená, že český nositel pojištění měl přiznat starobní důchod bez ohledu na to, zda jsou či nejsou splněny podmínky pro vznik nároku na starobní důchod podle českých právních předpisů. Dle účinnosti zákona o důchodovém pojištění k datu přesídlení jmenované (rok 1997) činil důchodový věk žen 53 až 57 let v závislosti na počtu vychovaných dětí. Žadatelka o dávku vychovala celkem 3 děti, přestože předložila rodný list pouze k osobě žalobce, není možno na základě této skutečnosti zohlednit při stanovení důchodového věku pouze jedno dítě. Z napadeného rozhodnutí není zřejmo, jakým způsobem žalovaná vyhodnotila počet dětí jmenované, v tomto směru je rozhodnutí nepřezkoumatelné. Dvě děti, jejichž rodné listy jmenovaná neměla k dispozici, již zemřely. Z dob pojištění potvrzených arménským nositelem pojištění vyplývá, že jmenovaná pečovala o děti v letech 1944 až 1955, přičemž doba péče o dítě se hodnotila po dobu 4 let. Důchodový věk tak podle českého práva dosáhla v 53 letech. Dále poukázala na to, že podle článku 5 odst. 2 Dohody se občanům, kteří přesídlili z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a po přesídlení nepracovali, vyměří důchody a jiné dávky z průměrného měsíčního výdělku zaměstnanců obdobného oboru a kvalifikace ke dni přiznání důchodu nebo jiné dávky v zemi, do níž přesídlili. Žalovaná toto sice učinila, ovšem stanovila chybně osobní vyměřovací základ, když roky pobírání starobního důchodu v zahraničí spadající do rozhodného období nevyloučila. V tomto směru odkázala na judikaturu NSS, sice rozsudek ze dne 30. 7. 2013, č. j. 3 Ads 156/2011-116. Navíc zákon č. 155/1995 Sb. považuje dobu pobírání důchodového nároku za vyloučenou dobu explicitně dle § 16 odst. 4 písm. b). Rovněž vyslovila nesouhlas s tím, že doplatek důchodu je účtován za období od 21. 1. 2009. Dle jejího názoru by měl být doplatek účtován ode dne 1. 1. 2006 dle § 56 odst. 1 písm. b) zdp ve spojení s ustanovením bodu 14 článku 2 zákona č. 306/2008 Sb. Setrvala proto na stanovisku zrušení napadeného rozhodnutí žalované.

Zástupkyně žalované se ztotožnila s odůvodněním napadeného rozhodnutí i písemným vyjádřením ze dne 3. 11. 2015. Sdělila, že žadatelce náležel starobní důchod z českého systému důchodového pojištění s nárokem ode dne 17. 9. 1997, tj. ode dne, kdy jí bylo uděleno povolení k trvalému pobytu v České republice s výplatou nejdříve od ukončení výplaty starobního důchodu v Arménii. Výše procentní výměry starobního důchodu byla určena porovnáním částek z dvojího výpočtu dle předchozího zákona č. 100/1988 Sb. a dle

nové právní úpravy dle zákona č. 155/1995 Sb. Pro srovnávací výpočet dle předchozího zákona o sociálním zabezpečení, tedy určení průměrného měsíčního výdělku je rozhodné období let 1969 až 1973 s pěti posledními výdělkovými roky. Jelikož rozhodné období let 1986 až 1996 pro výpočet osobního vyměřovacího základu dle zákona o důchodovém pojištění neobsahuje roky s výdělkem, je nutné posunout, prodloužit rozhodné období před rok 1986 tak, aby rozhodné období zahrnovalo alespoň 1 rok s výdělkem, kterým je rok 1973, tzn., že rozhodné období by tak mělo být určeno roky 1973 až 1996. Starobní důchod se pak přiznává v té výši procentní výměry, která je vyšší. V žádosti o starobní důchod ze dne 26. 1. 2012 žadatelka uvedla 3 děti bez ověření (ověřeno jen jedno dítě), nelze proto stanovit doplatek důchodu 5 let od tohoto data. Žalobce nemá nárok na doplatek důchodu ani od 1. 1. 2006, neboť v postupech a rozhodnutích žalované nelze spatřovat nesprávný úřední postup. Žadatelka o starobní důchod požádala o starobní důchod poprvé dne 24. 2. 1997, poté dne 15. 6. 2007 a naposledy dne 26. 1. 2012. Dne 3. 7. 2012 zaslala žalovaná arménskému nositeli pojištění urgenci vyřízení žádosti o potvrzení dob pojištění oprávněné, odpověď obdržela dne 23. 7. 2012, tyto dokumenty bylo nutno přeložit z arménštiny do českého jazyka. Žádost o starobní důchod ze dne 26. 1. 2012 byla zamítnuta pro nesplnění podmínek § 28 zákona o důchodovém pojištění a podle Dohody rozhodnutím žalované ze dne 10. 1. 2013. Poté, co dopisem Ministerstva práce a sociálních věcí republiky Arménie, obdržela žalovaná dne 21. 1. 2014 sdělení, že žadatelka o starobní důchod je v archivní databázi státního důchodového systému Státní služby sociálního zabezpečení Arménie vedena u Arabkírské obvodní správy bylo potvrzeno, že důchod jí byl oprávněně přiznán od 22. 2. 1973 a vyplácen do září 1997. Informace o výši důchodu a přesném rozpisu dob pojištění nebyly k dispozici. Dne 7. 4. 2014 se žalovaná obrátila na MSPV ČR s dotazem, jaký hrubý měsíční výdělek měl občan vykonávající v ČR stejné zaměstnání jako oprávněná v Arménii, tj. vedoucí hospodářství (provozní) mateřské školy v jerevanské textilní továrně dosahovat. Takto bylo z informačního systému zjištěno, že podle uvedeného popisu zaměstnání měl hrubý výdělek činit cca 8.300 Kč měsíčně. Na základě uvedeného poté bylo vydáno dne 29. 5. 2014 nové rozhodnutí, jímž byl žadatelce přiznán ode dne 17. 9. 1997 starobní důchod ve výši 3.506 Kč měsíčně. Toto rozhodnutí však nebylo doručeno, neboť dne 31. 10. 2012 zemřela, což potvrdil žalobce – její syn dne 6. 6. 2014. Pokud se týká doplatku na starobním důchodu, neboť žalobce žil v den smrti oprávněné ve společné domácnosti se jmenovanou, tudíž vstoupil do řízení o dávce oprávněné, bylo třeba poukázat na částku ve výši 398.943 Kč přepočítat, neboť uvedená částka zahrnovala i období od 1. 11. 2012 do 21. 6. 2014, kdy oprávněná však již nežila a výplata za tuto dobu tedy nenáležela. Žalobci bylo dne 25. 9. 2014 zasláno vyčíslení doplatku důchodu ve výši 274.996 Kč za období od 21. 1. 2009 do 31. 10. 2012. Byl-li doplatek účtován za období od 21. 1. 2009, nikoliv od 1. 1. 2006, jak se domáhal žalobce, žalovaná postupovala v souladu s § 56 odst. 1 písm. b) zdp ve spojení s ustanovením bodu 14 článku 2 zákona č. 306/2008 Sb. Dne 8. 12. 2014 bylo žalobci odesláno rozhodnutí ze dne 29. 5. 2014, doplatek důchodu dle § 56 odst. 1 písm. b) zdp náleží pouze pět let zpětně od zjištění, v daném případě od přijetí korespondence od arménského nositele pojištění dne 21. 1. 2014. V rámci námitkového řízení bylo zkoumáno, zda správně bylo určeno datum, kdy byl nárok na důchod oprávněně zjištěn podle § 56 odst. 1 písm. b) zdp. O prověření dokumentace ve spise bylo zjištěno, že rozhodující část podkladů od arménského nositele pojištění na základě níž byl zjištěn nárok oprávněné, obdržela žalovaná již dne 23. 7. 2012. S ohledem na tuto skutečnost přepočítala výši doplatku tak, aby zahrnoval období 5 let nazpět ode dne 23. 7. 2012, tj. do 23. 7. 2007. Žalovaná tak zaujala názor, že od 23. 7. 2007 do dne úmrtí oprávněné, tj. 31. 10. 2012, náleží žalobci částka 370.393 Kč. Jelikož částka 274.996 Kč za období od 21. 1. 2009 do 31. 10. 2012 mu byla již vyplacena, rozdíl tak činí 95.397 Kč, což

představuje doplatek starobního důchodu oprávněné za období od 23. 7. 2007 do 20. 1. 2009, což bylo žalobci již vyplaceno.

K otázce výpočtu starobního důchodu žalovaná odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Setrvala na názoru, že výše starobního důchodu i datum jeho přiznání byl proveden v souladu se zákonem a ve správné výši.

Ve správním spise se nachází žádost oprávněné o starobní důchod podané dne 24. 2. 1997, o níž žalovaná rozhodla dne 24. 4. 1997, žádost byla zamítnuta z důvodu neprokázání doby pojištění 15 let. Další žádost podala dne 15. 6. 2007, rozhodnutím ze dne 19. 10. 2007 byla žádost zamítnuta z důvodu neprokázání doby pojištění, dále, že oprávněné byl udělen statut azylanta, tudíž neměla souhlas státních orgánů Arménie k přesídlení do České republiky, nebylo možno zahájit řízení s Penzijním fondem Arménie ve věci zhodnocení dob pojištění získaných na území Arménie. Další žádost o starobní důchod byla podána dne 26. 1. 2012, která byla rozhodnutím ze dne 10. 1. 2013 zamítnuta pro nezískání potřebné doby pojištění. Oprávněná získala ke dni 17. 9. 1997, kdy jí bylo uděleno povolení trvalého pobytu v České republice pouze 9 let a 167 dnů pojištění. Dne 29. 5. 2014 bylo vydáno nové rozhodnutí ve věci starobního důchodu oprávněné v důsledku došetření doby pojištění od arménského nositele pojištění, starobní důchod byl přiznán ode dne 17. 9. 1997 ve výši 3.506 Kč měsíčně.

Dále ve spise je založeno potvrzení Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky ze dne 27. 1. 2012, č. j. OAM-17701/MC-2012 potvrzující udělení povolení trvalého pobytu oprávněné ode dne 17. 9. 1997. Žalobce podáním ze dne 26. 1. 2012 sdělil, že oprávněná byla vdaná od roku 1939, od roku 1988 byla vdova. Narodily se jí 3 děti A. I., nar., od roku 1992 nezvěstný, A. I., nar., úmrtí v roce a A. I., nar., tj. žalobce, s nímž žila ve společné domácnosti od roku 1995. Dále je ve spise založen důchodový výměr č. 55085, který pobírala oprávněná v Arménii ode dne 22. 2. 1973.

Proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 5. 2014, č. j. podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla dne 24. 6. 2015, č. j., rozhodnutí je předmětem soudního přezkumu.

Soud ve věci nařídil jednání na den 20.7.2017. Jednání byl žalobce osobně přítomen. Jeho právní zástupkyně se v plném rozsahu odvolala na žalobu ze dne 17.8.2015 i argumentaci žalobních bodů. Zástupkyně žalované setrvala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a právního stanoviska uvedeného v písemném vyjádření ze dne 3.11.2015.

Právní posouzení:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Žaloba byla přezkoumána v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

V projednávané věci soud vycházel z následujících úvah a právních skutečností:

Žadatelka o starobní důchod A. A. se narodila dne, žila v, narodily se jí 3 děti, A. I. dne, A. I. dne a A. I. dne Od roku ... byla vdova. V Arménii byla poživatelkou starobního důchodu do října roku 1995, kdy se odstěhovala. Žalovaná měla i k dispozici arménský důchodový výměr o přiznání a výši jejího starobního důchodu. Ode dne 17. 9. 1997 měla povolen trvalý pobyt na území České republiky.

Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.

Přednostně se zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že se jí musí zabývat i tehdy, pokud by to žalobce nenamítal, tedy z úřední povinnosti. Je-li totiž správní rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu správním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí logicky nelze věcně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí tedy obvykle bývá překážkou posouzení důvodnosti dalších žalobních námitek.

Žalobcem byla namítána nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů. K nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů uvedl Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 26. 2. 1993, sp. zn. 6 A 48/92, SJS 27/0, SP č. 27/994, že: „*Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti přdestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej případně vedly k uložení sankce v konkrétní výši. Z odůvodnění správního rozhodnutí musí jednoznačně vyplývat, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval, neopomenul žádné účastníkovy námitky a přihlédl i k námitkám strany druhé. Užití argumenty a úvahy správního orgánu nesmí vzbudit pochybnosti o jeho nezávislosti a odbornosti. Z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelným, neboť by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle.*“

Při výkladu pojmu „nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu“ vyšel zdejší soud dále i z konstantní judikatury vztahující se k nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí, která je shrnuta např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 2 As 85/2011-170, všechny rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz, kde je mj. uvedeno: „*k vymezení rozsahu přezkoumatelnosti soudních rozhodnutí přispěl Ústavní soud, který např. v nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I ÚS 741/06, publ. ve sbírce n. u. ÚS, svazek 45, nález 64, strana 77 vyslovil, že odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval soud při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena.*“ Ústavní soud rovněž v nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I ÚS 1534/08 (dostupný na nalus.usoud.cz) také konstatoval: „*soudy jsou povinny své rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě).*“

Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované článkem 36 odst. 1 Listiny“. V tomto nálezu Ústavní soud dále vyslovil, že „... je-li povinností krajských soudů vyplývající z práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod to, aby se vypořádaly i s námitkami žalobců uplatněnými opožděně, a to z pohledu včasnosti jejich uplatnění, tím spíše je dána povinnost krajských soudů vypořádat se s námitkami uplatněnými v žalobě, tedy řádně a včas.“ Z konstantní judikatury Ústavního soudu (např. nález ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III ÚS 84/94, publ. ve Sbírce n. u. ÚS, svazek 3, nález 34, strana 257 a nález ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III ÚS 94/97, publ. ve Sbírce n. u. ÚS, svazek 8, nález 85, strana 287) také vyplývá, že jedním z požadavků vyplývajících z práva na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudu svá rozhodnutí odůvodnit. Ve správním soudnictví nachází tato zásada vyjádření v ust. § 54 odst. 3 s.ř.s. Z odůvodnění rozsudku musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelné, protože by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

Také Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích opakovaně vyslovil, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě, a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádá s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a také rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, www.nssoud.cz). Obdobně v rozsudku NSS ze dne 14. 11. 2007, č. j. 1 Afs 53/2007-34 (dostupný na www.nssoud.cz), bylo vysloveno, že „... je povinností soudu stranám sporu ozřejmit, jakými úsudky byl veden a k jakým závěrům dospěl.“). V této souvislosti lze také poukázat na rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64, dostupný na www.nssoud.cz, v němž se uvádí, že v situaci, kdy „... je část odůvodnění rozsudku krajského soudu, v níž se měl krajský soud vyjádřit ke skutkovým a právním otázkám vyplývajícím z uplatněných žalobních bodů, tvořena z valné části toliko pasážemi převzatými bez dalšího komentáře z publikovaného judikátu v jiné skutkově i právně odlišné věci, aniž by krajský soud zároveň vyložil, jaký význam mají tyto převzaté závěry pro jeho rozhodnutí ve věci, je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů.“ Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost pak lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodováno, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS). Také správní rozhodnutí lze považovat za nepřezkoumatelné buď pro nedostatek důvodů, nebo pro nesrozumitelnost. Stejně závěry je třeba zásadně vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů.

Krajský soud pokládal napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok, neobsahuje přesvědčivé hodnocení

provedených důkazů a závěr z nich učiněný). Je na žalované, aby odvolací námitky či navržené důkazy vypořádala, logicky odůvodnila a argumentovala s uvedením skutkových a právních důvodů. To se ve zde projednávaném případě nestalo, a proto soud nemůže přisvědčit žalované, že rozhodnutí v té verzi, jak bylo učiněno, je přezkoumatelné. Žalovaná se nikoliv v dostatečné míře zcela zřetelně a srozumitelně vyjádřila ke všem žalobcovým námitkám, především má soud na mysli, že není dostatečně zřejmo, zda při úvaze o nároku na starobní důchod oprávněné, konkrétně při určení důchodového věku, přihlédla k počtu vychovaných dětí a kolik. Z dávkového spisu vyplynulo, že oprávněná vychovala celkem 3 děti. Ačkoliv rodný list byl předložen pouze k osobě žalobce, nelze na základě této skutečnosti zohlednit při stanovení důchodového věku pouze jedno dítě. Napadené rozhodnutí absentuje, úvahu správního orgánu, z jakých podkladů vycházel a jakými úvahami se řídil při určení počtu dětí oprávněné. Ačkoliv u dvou dětí nebyly k dispozici rodné listy, bylo možno tvrzení oprávněné o počtu dětí prokázat potvrzenými dobami péče o dítě arménským nositelem pojištění, dotazem na arménského nositele pojištění, výsledkem svědků či čestnými prohlášeními.

Rovněž tak z odůvodnění napadeného rozhodnutí není dostatečně přesvědčivě seznatelné, proč doplatek důchodu je účtován za období ode dne 21. 1. 2009, nikoliv ode dne 1. 1. 2006 dle § 56 odst. 1 písm. b) zdp ve spojení s ustanovením bodu 14 článku II zákona č. 306/2008 Sb. Ze správního spisu vyplynulo, že oprávněná o starobní důchod žádala opakovaně, poprvé v roce 1997. Její žádost o starobní důchod byla vždy zamítnuta s odůvodněním, že žalovaná odmítla započítat doby pojištění získané na území Arménie s tím, že Arménie není nástupnickým státem dohody o sociálním zabezpečení uzavřené mezi ČSR a SSSR dne 2. 12. 1959. Učiněný právní názor nebyl správný, v důsledku nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2009, sp. zn. I ÚS 420/09, od roku 2009 žalovaná doby pojištění získané na území Arménie započítává, tzn., že aplikuje Dohodu na právní nároky osob, které požádaly o dávku důchodového pojištění před 22. 9. 2009. Z odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2009, sp. zn. I ÚS 420/09 vyplývá, že ministr zahraničních věcí Ústavnímu soudu sdělil, že Arménie se sice účastnila na Almaatské deklaraci, z čehož bylo možno vyvodit projev vůle směřující k plnění mezinárodních závazků vyplývajících ze smluv a dohod, kterými byl vázán bývalý SSSR, z arménské strany však nenásledovala žádná iniciativa ve věci sukcese do smluv po bývalém SSSR a praktické kroky arménských orgánů nasvědčovaly spíše principu právní diskontinuity. V roce 1996 Arménie sdělila, že se nepovažuje za automatického nástupce SSSR, ale že se nebrání zahájení expertních jednání, která by potvrdila některé smlouvy uzavřené v období existence SSSR. Jednání se však nepodařilo zahájit, proto byla v dubnu roku 2004 zaslána arménské straně nota, která potvrdila, že mezi Českou republikou a Arménií neplatí žádné smlouvy uzavřené v době existence SSSR. Ze sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 76/2009 Sb. m. s. vyplývá, že s ohledem na pozici Arménie vyjádřené v notě ze dne 6. 8. 2002 a na vyjádření obsažené v notě české strany ze dne 28. 4. 2004 považovány za platné ve vztazích mezi Českou republikou a Arménskou republikou. Ústavní soud v uvedeném nálezu dospěl k závěru, že podmínkou toho, aby se tyto právní účinky projevíly ve vnitrostátním právu, je řádná publikace sdělení o změně nastalé v obsahu těchto mezinárodněprávních vztahů a dále, že pokud k řádné publikaci nedošlo, obsah vnitrostátního práva se nezměnil a žadatelům tak svědčí legitimní očekávání, že bude státními orgány rozhodnuto na základě tohoto nezměněného obsahu vnitrostátního práva. Bez ohledu na to, že obsah mezinárodních závazků České republiky se změnil již dříve, mohou státní orgány České republiky tento změněný stav aplikovat až od momentu, kdy dojde k řádné publikaci sdělení o jeho změně. K řádné publikaci Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 76/2009

Sb. m. s. došlo dne 23. 9. 2009. Od tohoto dne jsou tedy státní orgány České republiky povinny postupovat v relevantních případech tak, že budou vycházet z neexistence smluvního vztahu mezi Českou republikou a Arménií v oblasti sociálního zabezpečení.

Na základě výše uvedeného se soud přiklání k názoru, že doplatek měl být účtován ode dne 1. 1. 2006.

Optikou shora učiněného náhledu a na základě nastoleného právního režimu je zřejmé, že postup žalované vybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek, v odůvodnění rozhodnutí nejsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaná vycházela, skutková zjištění nejsou zcela přehledně a srozumitelně uvedena, právní závěry tak učiněné nejsou správné. Na základě shora vytknutých procesních pochybení i vysloveného právního názoru zdejšího soudu z hlediska hmotněprávní posouzení věci, dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí je nesrozumitelné pro nedostatek důvodů, která měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Soud tak dozal, že žaloba je důvodná, a proto dle § 78 odst. 1 s.ř.s. přezkoumávané rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, přičemž v dalším postupu je žalovaná vázána závazným právním názorem soudu vyplývajícím z odůvodnění jeho rozhodnutí (§ 78 odst. 4, 5 s.ř.s.).

Žalobce ve věci samé byl úspěšný, jeho právní zástupkyně účtovala na nákladech řízení za 3 úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsí žaloby, účast u jednání dne 20. 7. 2017) po 1.000 Kč dle ust. § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění, 3x režijní paušál po 300 Kč dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky, celkem tedy 3.900 Kč. Celková výše odměny a náhrada nákladů řízení bude jmenované právní zástupkyni proplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Brně dne 20. července 2017

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Běla Kotoučková